

TEISMŲ PRAKTIKA

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo biuletenis

Nr. 50

Vilnius, 2019

XXV metai

TURINYS

1. LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO TEISMO CIVILINIŲ BYLŲ SKYRIAUS IŠPLĖSTINIŲ SEPTYNIŲ TEISĖJŲ IR TRIJŲ TEISĖJŲ KOLEGIJŲ NUTARTYS

CIVILINĖ TEISĖ

ASMENYS

- 1.1. Dėl juridinio asmens teisės kreiptis į teismą, ginant dalykinę reputaciją CK 2.24 straipsnio pagrindu.....9

PAVELDĖJIMO TEISĖ

- 1.2. Dėl įpėdinio, priėmusio palikimą pagal antstolio sudarytą turto apyrašą, galimybės patenkinti palikėjo kreditorių reikalavimus paveldėto turto verte.....24

DAIKTINĖ TEISĖ

- 1.3. Dėl asmens teisės iki gyvos galvos gyventi kitam asmeniui priklausančiame bute ir jos gynimo būdų.....35

PRIEVOLIŲ TEISĖ

- 1.4. Dėl nekilnojamojo turto registro tvarkytojo ir notaro civilinės atsakomybės už žalą, atsiradusią ir dėl jų kaltų neteisėtų veiksmų bei nusikalstamų kitų asmenų veiksmų, kai, pasinaudojus suklastotais dokumentais, neteisėtai užvaldytas trečiojo asmens nekilnojamas turtas.....47
- 1.5. Dėl nesąžiningos konkurencijos veiksmais padarytos žalos atlyginimo.....84
- 1.6. Dėl solidariąją terminuotą prievolę prieš terminą įvykdžiusio skolininko teisės regresu tvarka reikalauti prievolės įvykdymo iš kitų bendraskolių.....115
- 1.7. Dėl geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo ribos nustatymo bei įrenginių savavališko prijungimo prie vandens tiekėjo infrastruktūros padarinių.....124
- 1.8. Dėl refinansavimo paskolos sutarties kvalifikavimo kaip vartojimo sutarties...146

VIEŠIEJI PIRKIMAI

- 1.9. Dėl tiekėjų teisės į nuostolių atlyginimą perkančiajai organizacijai neteisėtai įvykdžius viešąjį pirkimą ir dėl neįprastai mažos kainos pasiūlymų vertinimo.....166

1.10. Dėl tiekėjo pašalinimo iš viešojo pirkimo procedūros, jei jis sudaro susitarimų, kuriais siekiama iškreipti konkurenciją, ir dėl ieškinio pareiškimo teismui termino.....	195
---	-----

BANKROTO IR RESTRUKTŪRIZAVIMO TEISĖ

1.11. Dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje, kurioje bankrutavusios įmonės bankrotas pripažintas tyčiniu.....	214
1.12. Dėl kreditoriaus reikalavimo, patvirtinto įsiteisėjusiu teismo procesiniu sprendimu ar kitu vykdytinu dokumentu, įtraukimo į restruktūrizavimo planą.....	231
1.13. Dėl restruktūrizavimo administratoriaus teisės reikšti <i>actio Pauliana</i> restruktūrizavimo byloje ir dėl atsiskaitymų su kreditoriais eiliškumo.....	244

STATYBŲ TEISĖ

1.14. Dėl neteisėtų statybų padarinių šalinimo pareigos nustatymo.....	258
--	-----

CIVILINIS PROCESAS

1.15. Dėl procesinių dokumentų įteikimo fiziniam asmeniui byloje dėl teismo įsakymo išdavimo.....	278
1.16. Dėl galimybės šalims pakartotinai spręsti ginčą arbitraže.....	289

2. LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO TEISMO BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ SKYRIAUS PLENARINĖS SESIJOS, IŠPLĖSTINIŲ SEPTYNIŲ TEISĖJŲ IR TRIJŲ TEISĖJŲ KOLEGIJŲ NUTARTYS

BAUDŽIAMOJI TEISĖ

2.1. Išplėstinis turto konfiskavimas (BK 72 ³ straipsnis).....	299
2.2. Grasinimas nužudyti ar sunkiai sutrikdyti žmogaus sveikatą arba žmogaus terorizavimas (BK 145 straipsnis).....	317
2.3. Prekyba žmonėmis (BK 147 straipsnis). Naudojimas asmens priverstiniu darbu ar paslaugomis (BK 147 ² straipsnis).....	323
2.4. Neteisėtas informacijos apie privatų asmens gyvenimą rinkimas (BK 167 straipsnis). Piktnaudžiavimas (BK 228 straipsnis).....	354
2.5. Turto prievartavimas (BK 181 straipsnis).....	368
2.6. Skolininko nesąžiningumas (BK 208 straipsnis) Turto iššvaistymas (BK 184 straipsnis).....	380
2.7. Aplaidus apskaitos tvarkymas (BK 223 straipsnis).....	399
2.8. Vengimas atlikti su laisvės atėmimu nesusijusias bausmes arba baudžiamojo poveikio priemones (BK 243 straipsnis).....	420
2.9. Neteisėtas disponavimas šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis ar sprogstamosiomis medžiagomis (BK 253 straipsnis).....	425
2.10. Pelnymasis iš kito asmens prostitucijos (BK 307 straipsnis).....	432

BAUDŽIAMOJO PROCESO TEISĖ

2.11. Aplinkybės, dėl kurių baudžiamasis procesas negalimas (BPK 3 straipsnis) Ikiteisminio tyrimo pradžia (BPK 166 straipsnis) Ikiteisminio tyrimo pradžia tik pagal nukentėjusiojo skundą ar jo teisėto atstovo pareiškimą, ar prokuroro reikalavimą (BPK 167 straipsnis).....	441
2.12. Įrodymai (BPK 20 straipsnis).....	452
2.13. Civilinio ieškinio išsprendimas (BPK 115 straipsnis).....	474
2.14. Civilinio ieškinio išsprendimas (BPK 115 straipsnis).....	481
2.15. Civilinio ieškinio išsprendimas (BPK 115 straipsnis).....	497

ADMINISTRACINĖ ATSAKOMYBĖ

2.16. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno duotame privalomajame nurodyme nustatytų reikalavimų neįvykdymas (ANK 317 straipsnis).....	512
--	-----

3. LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO TEISMO TEISMŲ PRAKTIKOS APŽVALGOS

3.1. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos dėl akcininko teisių įgyvendinimo ir jų gynimo būdų apžvalga

Įvadas.....	523
1. Akcininko nuosavybės teisės į akcijas atsiradimo momentas ir akcininko teisių atsiradimo momentas.....	526
2. Teisė į informaciją.....	529
3. Bendrovės sandorių nugalinėjimas CK 1.82 straipsnio pagrindu.....	531
3.1. Sandorio prieštaravimas juridinio asmens tikslams.....	533
3.2. Sandoris sudarytas viršijant valdymo organų kompetenciją.....	535
3.3. Kitos sandorio šalies nesąžiningumas.....	537
4. Akcininkų pirmumo teisė įsigyti uždarnosios akcinės bendrovės akcijų.....	540
4.1. Akcininko teisių gynimo būdai, pažeidus pirmumo teisę įsigyti uždarnosios akcinės bendrovės akcijų.....	544
5. Akcininko pirmumo teisė įsigyti naujai išleidžiamų akcijų.....	547
6. Bendrovės organų sprendimų pripažinimas negaliojančiais.....	550
6.1. Bendrovės organų sprendimų negaliojimo teisiniai pagrindai.....	550
6.2. Ieškinio senatis ginčyti bendrovės organų sprendimus.....	552
6.3. Bendrovės organo sprendimo teisinė kvalifikacija ir jo santykis su sprendimo protokolu.....	553
6.4. Akcininko teisinis suinteresuotumas ginčyti bendrovės organų sprendimus.....	558
6.5. Bendrosios visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų pripažinimo negaliojančiais nuostatos.....	560
6.6. Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų negaliojimas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo tvarkos pažeidimų.....	561
6.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų negaliojimas dėl turinio trūkumų.....	570
6.8. Kitų bendrovės organų sprendimų pripažinimas negaliojančiais.....	575

7. Akcininko teisė išėiti iš bendrovės ir teisė išpirkti kito akcininko akcijas.....	576
8. Bendrovės veiklos tyrimas.....	580
8.1. Bendrovės veiklos tyrimo instituto bendrosios nuostatos.....	580
8.2. Bendrovės veiklos tyrimą inicijuojantis subjektas ir tyrimo laikotarpis.....	582
8.3. Ikteisminė ginčo sprendimo tvarka.....	583
8.4. Pagrindai pradėti bendrovės veiklos tyrimą.....	587
8.5. Teisė apeliacine tvarka skųsti teismo nutartį, kuria pradedamas juridinio asmens veiklos tyrimas.....	590
8.6. Ekspertų paskyrimas.....	591
8.7. CK 2.131 straipsnio 1 dalyje nurodytų poveikio priemonių taikymas.....	591
Išvados.....	592

3.2. Baudžiamojo proceso kodekso normų, reglamentuojančių specialiųjų žinių panaudojimą, taikymo teismų praktikoje apžvalga

Įvadas.....	597
1. Specialiųjų žinių samprata ir jų taikymo ribos.....	598
2. Specialiųjų žinių tiesiogiai taikantys subjektai.....	602
3. Specialiųjų žinių panaudojimo formos.....	605
3.1. BPK tiesiogiai įtvirtintos specialiųjų žinių panaudojimo formos: ekspertizės aktas ir specialisto išvada.....	606
3.2. Privataus eksperto ar kito asmens, turinčio specialiųjų žinių, pateikta išvada (konsultacinė išvada).....	608
3.3. Ekspertizės aktas (specialisto išvada), pateiktas kitoje – civilinėje ar administracinėje – byloje.....	611
4. Duomenų, kuriuos vertina ekspertai ir specialistai, tinkamumas ir išsamumas.....	612
5. Eksperto (specialisto) dalyvavimas ir apklausa bylą nagrinėjant teisme.....	616
6. Ekspertizės skyrimas bylą nagrinėjant teisme.....	618
Išvados.....	622

4. EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMO SPRENDIMŲ SANTRAUKOS

4.1 Prieštaringos teismų praktikos atitiktis teisinio tikrumo principui (Konvencijos 6 straipsnio 1 dalis).....	627
4.1.1 2012 m. gegužės 10 d. sprendimo byloje <i>Albu ir kiti prieš Rumuniją</i> , peticijos Nr. 34796/09, santrauka.....	629
4.1.2 2016 m. lapkričio 29 d. Didžiosios kolegijos sprendimo byloje <i>Lupeni Graikijos katalikų parapija ir kiti prieš Rumuniją</i> , peticijos Nr. 76943/11, santrauka.....	631
4.1.3 2018 m. gegužės 22 d. sprendimo byloje <i>Jureša prieš Kroatiją</i> , peticijos Nr. 24079/11, santrauka.....	633
4.1.4 2018 m. birželio 19 d. sprendimo byloje <i>Hülya Ebru Demirel prieš Turkiją</i> , peticijos Nr. 30733/08, santrauka.....	634

4.2. Teisės į teisingą bylos nagrinėjimą reikalavimų aspektai specialiųjų žinių panaudojimo baudžiamajame procese kontekste.....	637
4.2.1. 2014 m. kovo 27 d. sprendimo byloje <i>Matytsina prieš Rusiją</i> , peticijos Nr. 58428/10, santrauka	638
4.2.2. 2017 m. birželio 1 d. sprendimo byloje <i>J.M. ir kiti prieš Austriją</i> , peticijų Nr. 61503/14 ir kt., santrauka	649
4.2.3. 2016 m. gegužės 12 d. sprendimo byloje <i>Poletan ir Azirovik prieš buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją</i> , peticijų Nr. 26711/07 ir kt., santrauka.....	655
4.2.4. 2016 m. spalio 6 d. sprendimo byloje <i>Constantinides prieš Graikiją</i> , peticijos Nr. 76438/12, santrauka.....	659
4.2.5. 2018 m. lapkričio 22 d. sprendimo byloje <i>Avagyan prieš Armėniją</i> , peticijos Nr. 1837/10, santrauka.....	663

5. EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMŲ SANTRAUKOS

5.1. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų, priimtų aiškinant 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje, apžvalga.....	667
5.1.1. 2011 m. vasario 10 d. sprendimo <i>Vicoplus SC PUH (C-307/09)</i> , <i>BAM Vermeer Contracting sp. zoo (C-308/09)</i> ir <i>Olbek Industrial Services sp. zoo (C-309/09) prieš Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid</i> santrauka.....	668
5.1.2. 2015 m. birželio 18 d. sprendimo <i>Martin Meat kft prieš Géza Simonfay ir Ulrich Salburg (C-586/13)</i> santrauka.....	669
5.1.3. 2013 m. lapkričio 7 d. sprendimo <i>Tevfik Isbir prieš DB Services GmbH (C-522/12)</i> santrauka.....	671
5.1.4. 2015 m. vasario 12 d. sprendimo <i>Sähköalojen ammattiliitto ry prieš Elektrobudowa Spółka Akcyjna (C-396/13)</i> santrauka.....	673
5.2. Aktualūs Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos baudžiamosiose bylose aspektai.....	676
5.2.1. 2018 m. liepos 25 d. sprendimo <i>AY (C-268/17)</i> santrauka.....	678
5.2.2. 2018 m. rugsėjo 19 d. sprendimo <i>Emil Milev (C-310/18)</i> santrauka.....	680
5.2.3. 2018 m. spalio 2 d. Didžiosios kolegijos sprendimo <i>inisterio Fiscal (C-207/16)</i> santrauka.....	681
5.2.4. 2018 m. lapkričio 13 d. Didžiosios kolegijos sprendimo <i>Denisas Raugevičius (C-247/17)</i> santrauka.....	683
5.2.5. 2018 m. gruodžio 13 d. sprendimo <i>Marin-Simion Sut (C-514/17)</i> santrauka.....	685